



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД КРАГУЈЕВАЦ
Број: ГЖ-203/12
Дана 26.01.2012. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ као другостепени у већу састављеном од председника већа судије Божидара Вујичића и чланова већа судија Радмиле Радуловић и Мирјане Поповић у парници по тужби тужиоца З. С. из П. кога заступа пуномоћник Д. С. – В. адвокат из А. против тужених „М.“ АД П., К. Д. из П. и М. М. из П., које заступа пуномоћник Д. Е. адвокат из П. ради стицања без основа и по противтужби тужених – противтужилаца Д. К. и М. М. према тужиоцу – противтуженом З. С. ради закључења уговора, одлучујући по жалбама тужилаца и тужених К. Д. и М. М., изјављеним против пресуде Основног суда у Пожеги 8П.бр. 3593/10 од 14.11.2011. године на седници већа од 26.01.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

I-ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и тужених К. Д. и М. М., сви из П., а пресуда Основног суда у Пожеги 8П.бр. 3593/10 од 14.11.2011. године у односу на став 2, 3, 4 и 5 изреке, **ПОТВРЂУЈЕ**.

II – УКИДА СЕ решење о трошковима спора садржано у ставу 6 и 7 изреке пресуде Основног суда у Пожеги 8П.бр. 3593/10 од 14.11.2011. године, па се у тим деловима предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Ожалбеном пресудом у ставу 1 одбија се приговор стварне ненадлежности Основног суда у Пожеги за поступање у овој правној ствари. Ставом 2. усваја се тужбени захтев тужиоца па се обавезују тужени Д. К. и М. М. да тужиоцу на име стицања без основа солидарно исплате 74.111,54 евра у динарској противвредности по курсу по коме банке врше откуп стране валуте у месту плаћања на дан исплате са домицилном каматом у динарској противвредности почев од 26.10.2010. године као дана подношења тужбе па до исплате у року од 15 дана по пријему писменог отправка пресуде. Ставом 3 одбија

се тужбени захтев тужиоца према туженом „М.“ АД П. којим је тражио да се тај тужени обавезе да тужиоцу солидарно са туженим К. Д. и М. М. на име стицања без основа плати 74.111,54 евра у динарској противвредности по курсу по коме банке врше откуп стране валуте у месту плаћања на дан исплате са домицилном каматом у истој динарској противвредности почев од 26.10.2010. године као дана подношења тужбе до исплате у року од 15 дана по пријему пресуде. Ставом 4 одбија се тужбени захтев тужиоца према туженима којим је тражио да се тужени солидарно обавезу да тужиоцу исплате 2.500.000,00 динара на име стицања без основа са законском затезном каматом почев од 24.10.2010. године као дана подношења тужбе па до исплате у року од 15 дана по пријему пресуде. Ставом 5 одбија се противтужбени захтев тужених Д. К. и М. М. којим је тражено да суд наложи противтуженом – тужиоцу З. С. да закључи са противтужиоцима уговор који ће имати садржину како је то наведено у том ставу изреке првостепене пресуде, као неоснован. Ставом 6 обавезују се тужени Д. К. и М. М. да солидарно на име накнаде трошкова поступка тужиоцу З. С. исплате 281.180,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде. Ставом 7 обавезује се тужилац да туженом „М.“ АД П. на име трошкова поступка исплати 332.250,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавили тужилац и тужени К. Д. и М. М.: тужилац је својом жалбом побијао првостепену пресуду у односу на став 3, 4, 6 и 7 изреке из свих законом предвиђених разлога а поменути туженици су првостепену пресуду побијали у односу на став 2 и 5 изреке, такође из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући ожалбену пресуду на основу чл. 372 ЗПП по увиду у списе предмета и садржине изјављених жалби Апелациони суд је нашао да су жалбе странака у односу на главно тражење неосноване, док је тужиочева жалба у односу на део првостепене пресуде којим је одлучено о трошковима поступка основана.

У првостепеном поступку и приликом доношења ожалбене пресуде при решавању о главном тражењу није учињена ниједна битна повреда одредаба парничног поступка на коју овај суд пази по службеној дужности нити повреда поступка из чл. 361 ст. 2 тач. 12 ЗПП, а на које повреде жалиоци указују. Ово због тога што је првостепена пресуда у том делу јасна и разумљива, у њој су наведени сви разлози о битним чињеницама, пресуда не противуречи разлозима а дати разлози нису нејасни. Суд је правилно и оценио изведене доказе. У том делу чињенично стање је потпуно и правилно утврђено и материјално право је правилно примењено. Међутим, при одлучивању о трошковима поступка првостепена пресуда јесте захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 361 ст. 2 тач. 12 ЗПП јер у том делу има недостатака због којих се не може испитати.

Првостепеном пресудом је утврђено да су се тужилац, тужени К. и М. као и Р. М. и М. Р. у току месеца октобра 2008. године договорили да заједнички учествују на јавној аукцији за продају 70% друштвеног капитала предузећа „М.“ у П. Они су овај договор постигли усмено па и ако их је било пет споразумели су се да се формално као купац капитала појави конзорцијум од два физичка лица која сачињавају К. и М. и да они учествују у поступку јавне аукције. Сачињен је

писмени уговор о конзорцијуму 18.09.2008. године између К. и М. а јавна аукција за предузеће „М.“ је одржана 10.10.2008. године и том приликом поменути конзорцијум се појавио као купац друштвеног капитала, односно он је купио 70% акција Предузећа „М.“ за цену од 53.000.000,00 динара односно 652.546,22 евра. О куповини је између конзорцијума који је заступао тужени М. М. и Агенције за приватизацију закључен уговор којим је регулисан и начин плаћања купопродајне цене као и обавеза инвестирања у субјект приватизације. Из усменог конзорцијума је иступио М. Р. а Р. М. је умро тако да је од првобитних пет уговарача по том усменом споразуму остало свега три односно овде тужилац и тужени М. и К. Међутим, након куповине 70% капитала предузећа „М.“ између тужиоца и остале двојице, који су међусобно имали закључен уговор о конзорцијуму, није дошло до закључења писменог уговора о регулисању међусобних права и обавеза. Но и поред тога тужилац је уплаћивао одређене износе туженим било на име дела купопродајне цене било на име учешћа у инвестирању у субјект приватизације. По том основу тужилац је туженицима М. и К. дао укупно 74.111,54 евра. Током пословања а након приватизације, сада АД „М.“ је остварило и одређену добит. С обзиром да између тужиоца и тужених М. и К. није ни касније дошло до закључења формалног уговора о регулисању међусобних права и обавеза, тужилац у овој парници од њих двојице као и Предузећа „М.“ потражује износ од 74.111,54 евра колико је уплатио на име дела купопродајне цене и учешћа у инвестирању а такође потражује и на име добити предузећа која је остварена на бази и његовог учешћа у инвестирању 2.500.000,00 динара. Туженици К. и М., осим што оспоравају тужиочева тражења, противтужбеним захтевом траже да се тужилац обавезе да са њима закључи уговор којим би регулисали међусобне односе поводом поступка приватизације а што тужилац у овој парници није прихватио.

Имајући у виду напред утврђено чињенично стање првостепени суд најпре закључује да је овде тужилац наведени износ од 74.111,54 евра дао туженим К. и М. а не Предузећу „М.“ а његова намера је била да то буде његово учешће у купопродајној цени и делом у трошковима инвестирања а како би касније све то регулисао уговором који би закључио са К. и М. Како тај уговор није закључен онда се наведени износ појављује као стицање без основа на страни М. и К. а не и на страни Предузећа „М.“ због чега је тужбени захтев у односу на друготуженог и трећетуженог усвојен а у односу на предузеће одбијен као неоснован. С обзиром да тужилац није члан конзорцијума, тиме ни купац капитала па ни акционар предузећа првостепени суд налази да он нема право да учествује у добити предузећа због чега је и тај тужбени захтев одбијен. Што се тиче противтужбеног захтева првостепени суд налази да је он неоснован већ самом чињеницом да су друготужени и трећетужени дужни да тужиоцу врате износ који је раније уплатио. Осим тога између странака није ни постојао договор да се закључи уговор који би садржао све оно што је предмет противтужбеног захтева. Зато је и противтужбени захтев одбијен као неоснован. При свему томе првостепени суд сматра да се у конкретном случају ради о грађанско правном спору између тужиоца и тужених те да је отуда надлежан редован суд а не Привредни суд.

Пре свега, правилно је закључио првостепени суд да је стварно надлежан да одлучује у конкретном случају. У том делу првостепена пресуда није

ни ожалбена али и поред тога овај суд прихвата правни став првостепеног суда да по чл. 25 ст. 1 тач. 3 Закона о уређењу судова у овом случају Привредни суд није стварно надлежан. Овде се не ради о спору који проистиче из примене Закона о привредним друштвима или о примени прописа о приватизацији. Могло би се рећи да се овде ради о спору поводом приватизације а не спору који проистиче из приватизације. Такође је правилно закључио првостепени суд да тужилац у овом случају није стекао својство акционара по основу куповине дела капитала ранијег друштвеног предузећа, самим тим износ који је уложио јавља се као стицање без основа на страни оних коме је тај новац дат а првостепени суд је утврдио да је новац дат управо друготуженом и трећетуженом. Такође првостепени суд правилно налази да тужилац не може учествовати у деоби добити предузећа управо зато што нема својство акционара а и да туженици не могу од тужиоца тражити да закључи уговор какав они нуде, односно суд га на тако нешто не може обавезати. Све разлоге које је у том смислу навео првостепени суд у основи прихвата и овај суд. Оно што је основно и од чега треба поћи то је да је Закон о приватизацији у чл. 41 дефинисао да уговор о продаји капитала потписују купац и Агенција односно они га и закључују, тај уговор се односи на њих и из тог уговора они извлаче међусобна права и обавезе. Неспорно је да у конкретном случају уговор није са Агенцијом закључио тужилац ни у каквом својству без обзира на раније постојеће усмене договоре између овде странака. Тужилац је у конкретном случају новац уплаћивао на име купопродајне цене и у једном делу на име инвестирања у субјект приватизације што је такође била уговорна обавеза. По чл. 41п Закона о приватизацији средства од продаје се уплаћују на рачун Агенције. Самим тим произлази да онај део средстава који је тужилац дао туженицима на име учешћа у купопродајној цени ни на који начин није могао ући у имовину предузећа – субјекта приватизације јер је закон дефинисао и која је намена средстава која се на тај начин остварују. Што се тиче средстава која је тужилац уложио ради инвестирања првостепени суд је утврдио да он та средства није уплатио на рачун АД „М.“ већ да је та средства предао овде друготуженом и трећетуженом и да су потом они та средства утрошили за инвестирање у предузеће. Дакле, тужилац ни та средства непосредно није уложио у имовину предузећа па сви жалбени наводи који то оспоравају се због тога не могу прихватити а такође ни мишљење да из тога по тужиоца постоји право на учешће у добити предузећа. Када се ради о самој добити предузећа Закон о привредним друштвима најпре Акционарско друштво дефинише као друштво чији је основни капитал подељен на акције које има један или више акционара. У конкретном случају предмет приватизације је било 70% вредности капитала субјекта приватизације и у тих 70% улазе друготужени и трећетужени док је преосталих 30% било ван поступка приватизације. Дакле, тужилац није стекао својство акционара. Исти закон расподелу добити друштва дефинише на неколико категорија укључујући и дивиденду при чему закон дефинише да се дивиденда плаћа акционарима. Дакле тужилац нема право у конкретном случају на добит предузећа како то правилно закључује и првостепени суд. Што се тиче обавезе друготуженог и трећетуженог да тужиоцу врате износ који је уложио овај суд у свему прихвата правни став првостепеног суда да се овде ради о стицању без основа односно да је изостао посао који је тужилац имао у виду када је напред наведена средства уложио односно предао овде друготуженом и трећетуженом. Тиме несумњиво та средства прелазе у имовину ових туженика, пошто се сврха

свега тога по тужиоца није остварила онда су ови туженици и дужни да тужиоцу износ који је уложио врате. Већ је наведено због чега тужено Предузеће АД „М.“ није дужно да тужиоцу врати наведени новчани износ солидарно са осталим туженицима. Када се ово има у виду онда се не могу прихватити тврдње изнете у жалби друготуженог и трећетуженог да је вештак утврдио да је на аукцији учествовало пет лица јер то просто није тако односно не одговара писменим исправама. Жалба ових странака говори о формалним и неформалним члановима конзорцијума. Међутим, члан конзорцијума је онај који је учествовао у поступку приватизације, који о томе поседује писмене исправе а то су овде друготужени и трећетужени. То што ови туженици у жалби тврде да нису оспоравали тужиоцу права која му припадају као једном од купаца 70% друштвеног капитала је небитно јер тужилац није један од купаца тог капитала, како је то напред наведено. Туженици тврде да они још увек нису постали коначни власници акција јер нису отплатили купопродајну цену те да може доћи и до раскида уговора о приватизацији али ту околност првостепени суд у конкретном случају и није био дужан да цени јер засад уговор о приватизацији није раскинут. Могло би се прихватити да првостепени суд није детаљније образлагао зашто је одбио противтужбени захтев а на чему жалба друготуженог и трећетуженог инсистира. Међутим, првостепени суд је навео да из разлога основаности тужбеног захтева практично произилази неоснованост противтужбеног захтева што је у суштини тачно. Ово због тога што тужилац захтевом да му се врати новац практично раскида и усмени споразум који је постојао између њега и овде тужених па ако је већ тај усмени споразум на тај начин раскинут онда нема основа да противна страна тражи да се такав споразум и формално закључи. Овај суд не прихвата жалбене тврдње тужиоца да је он био ангажован на разним пословима у АД „М.“ те да му по том основу припада одговарајућа накнада. Ово због тога што је тужилац свој тужбени захтев на износ од 2.500.000,00 динара усмерио у односу на добит предузећа која је остварена ангажовањем његових средстава. Он није тражио накнаду за заступање привредног друштва, за председавање Скупштином и томе слично те отуда такве његове активности не могу бити разлог за усвајање жалбе. Сви остали жалбени наводи су усмерени или на доказивање права на деобу добити од стране тужиоца или на доказивање да је тужилац практично формални члан конзорцијума како то тврде тужени. С обзиром да те две основне тврдње нису прихватљиве у овој парници све остало што се на њима заснива није од значаја за другачије одлучивање суда. Све су то разлози због којих је овај суд жалбе странака одбио а првостепену пресуду потврдио у односу на одлуку о главној ствари односно у односу на став 2, 3, 4 и 5 изреке на основу чл. 375 ЗПП.

Основано тужилац у својој жалби наводи да одлука првостепеног суда о трошковима поступка није разумљива. Ово због тога што је све туженике у овој парници заступао један пуномоћник. У таквом случају накнада за заступање и остале адвокатске услуге се обрачунава применом посебне одредбе у Адвокатској тарифи. С обзиром да првостепени суд ту одредбу не помиње није јасно на који начин је суд трошкове у овом случају одредио с обзиром да се позива на сразмеран успех странака у овој парници. Дакле о свему томе у првостепеној одлуци када се ради о трошковима поступка нема довољно разлога због чега је првостепена

пресуда у том делу односно у односу на тачку 6 и 7 изреке морала бити укинута на основу чл. 387 тач. 3 ЗПП.

У поновном поступку при одлучивању о трошковима спора првостепени суд ће имати у виду све што је наведено у овој одлуци па ће код досуђивања трошкова а према сразмерном успеху странака у спору имати у виду и одговарајуће одредбе Адвокатске тарифе.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ Гж-203/12 од 26.01.2012.
године.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**